

УДК. 378.37.01

**FEATURES OF THE EDUCATIONAL REALITY OF ART TEACHER
TRAINING TO THE IMPLEMENTATION OF NUSH REFORMS
ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ РЕАЛЬНОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА
ДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМ НУШ**

Sheheda N. / Сегеда Н.А.

*доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри
теорії і методики музичної освіти та хореографії*

Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького

Анотація. В публікації розглянуто актуальні атрибути сучасної професійної підготовки вчителя музичного мистецтва як цілісної динамічної системи навчання, виховання, соціалізації і творчого розвитку, спрямованої на вирішення проблеми культуровідповідної професійної освіти, що забезпечуватиме успішне просування вітчизняних освітніх реформ НУШ.

Ключові слова: професійна підготовка вчителя музичного мистецтва, освітні реформи НУШ, якість методичних напрацювань, заклади педагогічної вищої освіти, оновлення освітніх програм.

Важливість продуктивного існування соціально-культурного інституту професійної педагогічної освіти, його сталого розвитку визнається у важливих стратегічних цілях, що зазначені у сучасних світових (Паризьке комюніке, 2018 р) та вітчизняних (Національна стратегія розвитку освіти в Україні 2021, Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки) документах.

Освітню реальність професійної підготовки вчителя музичного мистецтва ми розуміємо як системно-функціональний атрибут буття соціального інституту професії вчителя музичного мистецтва. Його існування має об'єктивні і суб'єктивні, матеріальні й духовні та інші детермінанти, що очікують на своє фундаментальне вивчення. У межах жанру нашої праці пропонуємо логему, що концентрують новітні виклики як до окремих аспектів, так і до цілісної системи соціокультурного інституту професії вчителя музичного мистецтва.

Якість педагогічної освіти і професійного розвитку вчителів-практиків системно пов'язана з формуванням їх готовності до реалізації Державних стандартів Нової української школи (2020), що реалізовуватиметься у 5 класах з 1 вересня 2022 року. Але, кожен з суб'єктів освітніх реформ залишається на своєму освітньому рівні їх реалізації, тоді як компетентна особистість і вчителя музичного мистецтва і учня є очікуванням усього суспільства, і це зобов'язує до пошуків відповідних технологій їх системної взаємодії, зокрема, й в галузі педагогіки мистецтва.

Сьогодні вітчизняне інформаційне середовище містить приклади успішних пошуків вчителями-практиками оригінальних методів, методичних прийомів, які вони застосовують для досягнення певних результатів навчання, що формуються в учнів на уроці мистецтва (тут і інтерактивні технології, і застосування різноманітного програмного забезпечення, а у школах з міцною матеріальною базою, обладнанням ще й сучасний організаційно-технологічний супровід).

Своїми напрацюваннями та “креативами” готові ділитися вчителі, консультанти центрів та освітніх платформ, куратори різноманітних освітніх мережевих проєктів, професійні вчительські спільноти, представники медіа площадок і закладів післядипломної освіти, солісти музичних гуртів, успішні музиканти. Вже немає жодної відомої нам соціальної мережі, у якій освітянська спільнота вчителів музичного мистецтва не демонстрували б свої методичні матеріали, тематичні заходи та інше, з повним суб’єктивним переконанням цінності власного професійного досвіду.

Пропозиції різноманітних сертифікаційних програм, спрямованих (на думку їх авторів) на допомогу вчителю музики у професійному зростанні, набутті методичної компетентності у реалізації концепції нової української школи та інші освітні ініціативи, якими сповнений інтернет-простір, з одного боку, полегшують дидактичну діяльність, з іншого - загострюють проблему якості методичних напрацювань, дотримання академічної доброчесності у їх застосуванні.

Натомість, разом із беззаперечною користю окремих креативних напрацювань освітніх платформ, аналіз контенту, який пропонує вітчизняне інформаційно-освітнє середовище, демонструє декларативність та інколи й популістські спекуляції на ідеях Нової української школи, що невимушено підхоплюється творчим ентузіазмом вчительської спільноти педагогів-музикантів без належного критичного переосмислення, яке сьогодні відіграє ключову роль в реалізації освітніх реформ

Заклади післядипломної професійної освіти теж у свій спосіб переймаються питанням впровадження освітніх реформ, пропонуючи різноманітні курси підвищення кваліфікації. Але зауважимо, що в існуючих на сьогодні 23 відповідних державних освітніх установах нами не зафіксовано достатнього матеріально-технічного та науково-методичного забезпечення якісного оновлення змісту і технологій підвищення кваліфікації для вчителів музичного мистецтва. Й дотепер професійний розвиток вчителів зостається зарегульованим, адже вільний доступ до освітніх ресурсів, цікавих і перспективних освітніх програм неформальної професійної освіти вчителя-предметника залишається за межами діалогу менеджменту освітнього закладу і вчителя.

Вивчення освітнього потенціалу закладів педагогічної вищої освіти дає підстави стверджувати, що в них сьогодні створені максимальні умови для оновлення професійної і фахової компоненти освітніх програм для набуття здобувачами інтегральних компетентностей в процесі професійної підготовки вчителів музичного мистецтва. Вища професійна педагогічна освіта реагує на виклики своєчасно. Це вдосконалення освітніх програм, співпраця з громадами, актуалізація магістерських і докторських досліджень, присвячених проблемам впровадження реформи Нової української школи на рівні базової середньої освіти. Їх результати вже є в науковому просторі, але практичне застосування не дістало широкої популяризації серед вчительської спільноти, адже інтеграція науки і освіти сьогодні вимагає глибокого переосмислення і напрацювання відповідних технологій.

В Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького відбувається систематичний моніторинг освітніх реформ, зміст яких стає предметом аналізу і підставою для внесення змін в освітні програми підготовки вчителів музичного мистецтва, оновлення яких відбувається щорічно. Зміст, форми і методи викладання освітніх компонентів освітніх програм професійної підготовки вчителя музичного мистецтва реалізуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, параксеологічного підходів, завдяки чому на практиці втілюється принцип людиноцентрованості, на якому побудована сучасна ідеологія освітніх реформ в новій українській школі. Зокрема, відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020) внесено зміни у зміст освітніх компонентів освітньо-професійної та освітньо-наукової програм професійної підготовки вчителя музичного мистецтва; на фахових дисциплінах з теорії і методики музично освіти, методики викладання інтегрованого курсу Мистецтво, хорового класу та ін. опрацьовано оновлену систему оцінювання відповідно до Методичних рекомендацій щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти (2020) в умовах реалізації концепції “Нова українська школа”; здійснюються зустрічі зі стейкхолдерами для обговорення стандартів базової загальної середньої освіти (2020) та виявлення необхідних змін у змісті освітніх програм відповідно до них; проведено науково-методичні заходи, зокрема, “Методичні майстерні”. На зазначених заходах у діалозі здобувачів музично-педагогічної освіти та вчителів мистецтва розглядаються взаємозв’язки сучасних вимог базової середньої освіти і освітньої програми та надається інструментарій щодо вирішення практичних задач в процесі реалізації на уроці.

Отже, особливостями, що визначають подальші стратегії буття соціокультурного інституту професії вчителя музичного мистецтва і його професійної підготовки є:

- врахування у відповідних освітніх програмах державних курикулумів, інтересів і побажань стейкхолдерів,
- систематичний моніторинг та рефлексія освітніх реформ у середній освіті та розробка й апробація на засадах інтеграції науки і освіти новітніх педагогічних технологій розвитку критичного мислення, соціально-емоційних компетентностей, евристичного підходу до діяльності.

Відтак, суспільні очікування ефективної реалізації реформи Нової української школи, зокрема і державних стандартів базової середньої освіти будуть реалістичними.

Abstract. *The publication considers the current attributes of modern professional training of music teachers as a holistic dynamic system of teaching, education, socialization and creative development aimed at solving the problem of culturally appropriate vocational education, which will ensure the successful promotion of educational reforms NUSh.*

Keywords: *professional training of music teachers, educational reforms NUSh, quality of methodical developments, institutions of pedagogical higher education, updating of educational programs.*